

שמצטרף אות מ' נעשה סמא"ל ובזה האות מ' הוא הסימן והכלי של מלאך המוות הסמא"ל.
**וְדָא נְטִיל פְּנִחָם, וְקָם בְּתוֹךְ מ', וְעַל דָּא וְלֹא כְּלִיתִי אֶת
 בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּקִנְאָתִי** ואת זו האות מ' שריחפה על ישראל לקחה פנחס והוא
 עמד בתוך האות מ' ע"י שהוא צירפה לשמו ועי"כ מנין שמו היה רמ"ח ובזה התמתקו הדינים
 בסוד ברוגז רח"ם תזכור, ומשום כך נאמר 'ולא כליתי את בני ישראל בקנאתי'.

מקשה איך השיב פנחס את חמתו של הקב"ה ובכל זאת נהרגו ארבעה ועשרים
 אלף

וְכִי הָאֵיךְ הִשִּׁיב פְּנִחָם חֲמָתִיהָ דְּקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא,
וְהִכְתִּיב וַיְהִיו הַמֵּתִים בַּמִּגְפָּה וְגו' וקשה איך השיב פנחס
 את חמתו של הקב"ה והרי נאמר 'ויהיו המתים במגיפה ארבעה ועשרים אלף', **אֵי לָא**
מִית חָד מִנֵּיהוּ, הָוָה אֱמִינָא הִשִּׁיב אֶת חֲמָתִי, אֲבָל
כִּיּוֹן דְּכָל הֵנִי מִיתוּ, מָאִי טַעְמָא הִשִּׁיב אֶת חֲמָתִי וְלֹא
כְּלִיתִי אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל ובשלמא אם לא היה מת אפילו אחד מישראל מובן
 מש"כ 'השיב את חמתו', אבל מכיון שכל אלו העשרים וארבע אלף מתו מה הטעם שנאמר
 'השיב את חמתי ולא כליתי את בני ישראל'.

המתים של שבט שמעון הם היו מאלו הערב רב שהתערבו בנשים של שבט
 שמעון

אֶלָּא וְדָאִי בְּרִירָא דְּמִלָּה, וְוִי לִיָּה לְבַר נָשׁ דְּפָגִים
זְרַעִיהָ, וְוִי לִיָּה לְמֵאן דְּלֹא נָטִיר זְרַעִיהָ בְּדָקָא

הלימוד היומי

יָאוֹת אֵלָּא סוּד בִּירוּר הַדְּבַר הוּא שֶׁהִנֵּה אוֹי לוֹ לָאִדָּם שִׁפְגּוּם אֶת זֶרְעוֹ וְאוֹי לוֹ לְמִי שֶׁלֹּא יִשְׁמֹר אֶת זֶרְעוֹ כִּרְאוּי, חֵם וְשָׁלוֹם דְּאַפִּילוּ חָד מִיִּשְׂרָאֵל מִיַּת וּבִאֲמַת ח"ו לומר שאפילו אחד מבני ישראל מת במגיפה, אֵלָּא שְׁבִטָא דְשִׁמְעוֹן, כִּד אָתִי אֵינוֹן עֶרֶב רַב, אֶתְעַרְבוּ בְּנִשִּׁין דְשִׁבְטָא דְשִׁמְעוֹן אֵלָּא הַמַּתִּים שֶׁל שֶׁבֶט שִׁמְעוֹן הֵם הָיוּ מֵאלוֹ הָעֶרֶב רַב שֶׁהִתְעַרְבוּ בְּנָשִׁים שֶׁל שֶׁבֶט שִׁמְעוֹן, בְּתַר דְּאַתְגִּיירוּ, וְאוֹלִידוּ בְּנִין, מִנְּהוֹן מִיתוּ בַּעֲגָל, וּמִנְּהוֹן מִיתוּ בְּמוֹתָנָא, וְאַחֲרָנִין מִיתוּ הָכָא, אֵינוֹן דְּאַשְׁתָּאָרוּ כִּי לֹאֲחַר שֶׁהִעֲרַב רַב הַתְּגִיירוּ וְהוֹלִידוּ בְּנִים חֲלָקָם מִתּוֹ בַּעֲגָל וְחֲלָקָם מִתּוֹ בַּמְּגִיפָה שֶׁל עֵדֶת קֶרַח וְאֵלּוֹ שֶׁנִּשְׁאָרוּ מִתּוֹ כַּאֵן בְּשִׁטִּים. הֵדָּא הוּא דְכֻתִּיב, וַיְהִי הַמַּתִּים בַּמְּגִיפָה, אֲשֶׁר מִתּוֹ לֹא כְּתִיב, אֵלָּא הַמַּתִּים, מִתִּים דְּמַעֲיָקָרָא הוּא [עו] וְזֶהוּ מִש"כ בַּפְּסוּק 'וַיְהִי הַמַּתִּים בַּמְּגִיפָה', וְהִנֵּה לֹא נֹאמַר אֲשֶׁר מִתּוֹ אֵלָּא נֹאמַר 'הַמַּתִּים', דִּהֵינּוּ שֶׁהֵם הָיוּ מִתִּים כִּבְר בַּהֲתַחֲלָה מִצַּד הַיּוֹתָם עֶרֶב רַב בְּסוּד רִשְׁעִים בַּחֲיִיהֶם קְרוּיִים מִתִּים. *

מבני ישראל לא נהרג אפילו אחד

וּבְגִין דְּאַסְתָּמְרוּ יִשְׂרָאֵל, וְכָל אֵינוֹן זֶרְעָא קְדִישָׁא, אֶתְמַנּוֹן כְּלָהוּ, בְּגִין דְּלֹא חָסַר אֶפִּילוּ חָד מִנֵּיהוּ

אור הרשב"י

[עו] כדאיתא בברכות דף יח עמוד ב' / רשע נשיא ישראל. ואי בעית אימא, מהכא: / והמתים אינם יודעים מאומה – אלו רשעים / על פי שנים עדים או על פי שלשה עדים יומת / שבחייהן קרויין מתים, שנאמר: ואתה חלל המת. חי הוא! אלא: המת מעיקרא.

הלימוד היומי

ניתן להקדיש עבור הנצחות או לרפואה / הצלחה טל' 02-6249000

והנה בגלל שנשמרו ישראל יחד עם כל אותם הזרע הקדוש מלהתערב עם הערב רב, אז לכן כולם נמנו בכדי להורות שלא היה חסר מהם אפילו אחד. **וְעַל דָּא פְּתִיב,** **וְלֹא כְּלִיתִי אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, מִכָּלֵל דְּאַחֲרָנִין כָּלִי** ועל כך כתוב 'ולא כליתי את בני ישראל', דהיינו שדוקא ישראל לא נכלו אבל אחרים שהם הערב רב הם התכלו. **וְכֵן הֵשִׁיב אֶת חֲמַתִּי מֵעַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, מֵעַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הֵשִׁיב, אֲבָל מֵעַל אַחֲרָנִין דִּהְיוּ עֶרְב רַב, לֹא הֵשִׁיב** וכן הוא מש"כ 'השיב את חמתי מעל בני ישראל', דהיינו שדוקא מעל בני ישראל הוא השיב את חמתי אבל מעל האחרים שהם הערב רב הוא לא השיב את חמתי מאחר שאלו העשרים וארבע אלף של הערב רב התכלו. **וְעַל דָּא רָשִׁים קָרָא וְאָמַר, מֵעַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל** ולכן חזר הפסוק ואמר 'מעל בני ישראל' ולא מעל הערב רב. **וּבְגִין דָּא אֶתְמַנּוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּמִלְקַדְמִין, וְחִיבֵר לֹון קִדְשָׁא בְּרִידָה הוּא בְּהִדְיָה** ובגלל זה נמנו ישראל כבתחילה, ואז חיבר אותם הקב"ה עמו ובזה היה ניכר שהם חלקו ונחלתו של הקב"ה כאדם המונה את צאנו החביב עליו.

כל ההרונים במעשה העגל היו מהערב רב
כְּגֻוְנָא דָּא בְּעוֹבְדָא דְּעֵגֶל, דְּכִתִּיב, (שמות לב) וַיִּפּוֹל מִן הָעָם וְגו'. כל אינון מערב רב הוו וכן הוא היה במעשה העגל שנאמר 'ויפול מן העם ביום ההוא כשלשת אלפי איש' שכל אלו היו מהערב רב [ענח].

אור הרשב"י

[ענח] כדאיתא במדרש שמות רבה, פרשת כי תשא פרשה מב סימן ו' לך רד כי שחת עמך הלימוד

וְלֹא־חֲזָאָה דָּלָא הָווּ מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל, מַה פְּתִיב לְבַתָּר,
 (שמות לה) וַיִּקְהַל מֹשֶׁה אֶת כָּל עֵדֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּבְכַדִּי לַהֲרָאוֹת
 אֶת הַדָּבָר שֶׁהֵם לֹא הָיוּ מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל אִם לֹכֵן מִזֶּה נֹאמֵר אַח"כ, וַיִּקְהַל מֹשֶׁה אֶת כָּל עֵדֶת בְּנֵי
 יִשְׂרָאֵל, דִּהְיִינוּ שִׁמְשָׁה הִקְהִיל אֶת כָּל יִשְׂרָאֵל מֵאַחֵר שֶׁלֹא נִפְקֵד מִמֶּנּוּ אִישׁ. (דף רל"ז ע"ב)

הקב"ה רוצה להשרות שכינתו רק על עם ישראל ללא הערב רב

קָחוּ מֵאֲתָכֶם תְּרוּמָה. (שמות לה) וְתָא חַוִּי, בְּקִדְמִיתָא
 כְּתִיב, (שמות כה) מֵאֵת כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לְבוֹ.
 כָּלֹא בְּכָלֵל וְהִנֵּה נֹאמֵר 'קָחוּ מֵאֲתָכֶם תְּרוּמָה' וְבֵא וְרֵא שֶׁהִנֵּה בְּתַחֲלִילָא נֹאמֵר 'מֵאֵת
 כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לְבוֹ' וּמִשְׁמַע שְׁכוֹלִים הָיוּ בְּכָלֵל וְאִפְּלוּ הָעֶרֶב רַב. כִּיּוֹן דְּאֵינֵנוּ
 עָרֵב רַב עֲבָדוּ דָּא, וּמִיתוּ מִנֵּיהּ אֵינֵנוּ דְּמִיתוּ, בְּעָא
 קִדְשָׁא בְּרִידָה הוּא לְאֲתַפְּיִסָּא בְּהַדִּיחֵהוּ דִּישְׂרָאֵל, אָמַר
 לוֹן, אֲתַחֲבְרוּ כְּלָכוּ לְסִטְרָה אֲמַנָם מִכִּיּוֹן שֶׁהָעֶרֶב רַב עָשׂוּ אֶת חֲטָא
 הֶעֱגֵל וּמָתוּ מֵהֶם אוֹתָם שָׁמָּה, אִם רָצָה הַקָּב"ה לְרַצּוֹת אֶת יִשְׂרָאֵל וּלְהַרְאוֹת אֶת חֲבִיבוּתָם

אור הרשב"י

רצונך והם הם שעשו את העגל שהיו עובדים
 עבודת כוכבים והם עשו אותו וגרמו לעמי
 לחטא, ראה מה כתיב אלה אלהינו אין כתיב
 כאן אלא אלה אלהיך שהגרים שעלו עם
 משה הם עשאוהו ואמרו לישראל אלה
 אלהיך, לכך הקדוש ברוך הוא אמר למשה
 לך רד כי שחת עמך.

העם אין כתיב כאן אלא עמך, אמר משה
 רבון העולם מנין הם עמי, אמר לו הקדוש
 ברוך הוא עמך הם שעד שהיו במצרים
 אמרתי לך (שמות ז) והוצאתי את צבאותי
 את עמי אמרתי לך שלא לערב בהם ערב רב,
 אתה שהיית עניו וכשר אמרת לי לעולם
 מקבלים השבים ואני הייתי יודע מה הם
 עתידין לעשות אמרתי לך לאו, ועשיתי

הלימוד היומי

ניתן להקדיש עבור הנצחות או לרפואה / הצלחה טל' 02-6249000